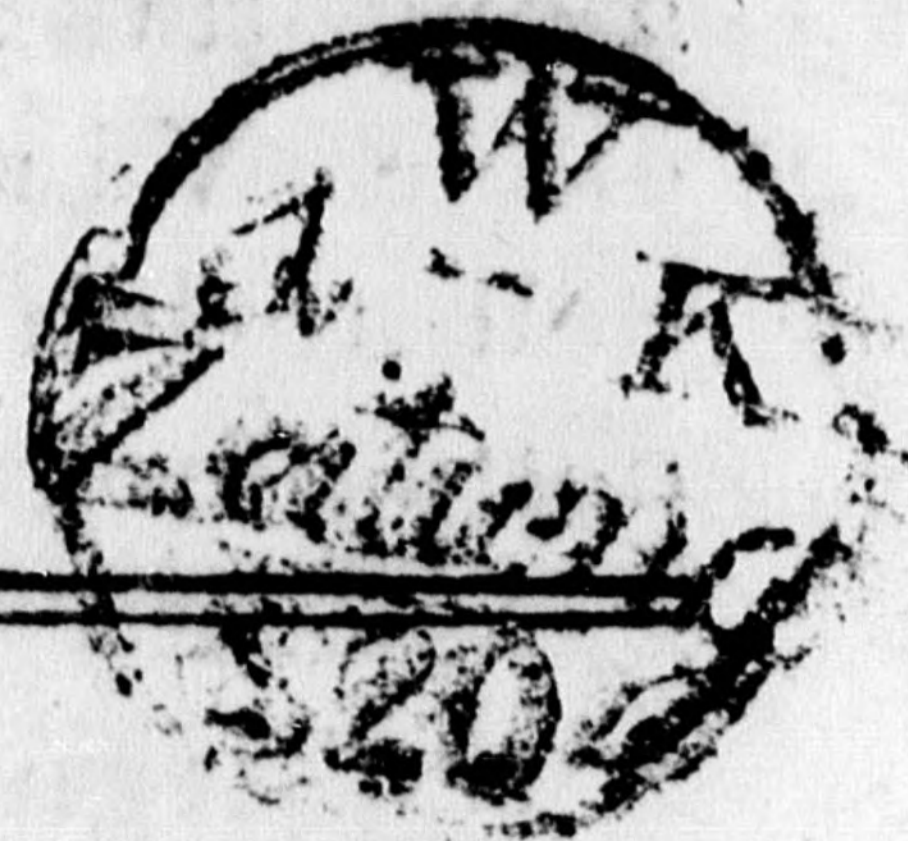

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, Október 13-dikán, 1820.

S i c i l i a.

Minekutánna a' F e n i c e nevű Ujság, mint a' mult kedden kijött Magyar Kurirban a' Nápolyi czikkely alatt közöltetett, azon resultatumokat kiadta volna, mellyek a' Nápolyba küldetett Palermói követtség 's a' Nápolyi Országglószék között folyt alkudozásoknak következéseilettek, végezetre közli a' Palermói Provisoriai Fő Juntának azon végzését is, melly által Sept. 11-dikén meghatározott: Hogy Herczeg Pantellariának, mint ezen követtség' vezérlőjének, 's a' követtség' minden tagjainak a' Siciliani nemzet' nevében köszönnék-meg a' sziget' függetlenségének 's a' Spanyol Constitúciónak megtartattatásokra nézve tett fáradozásaikat, és hogy nyilatkoztassák ki: Hogy ezen követtség magát a' haza eránt nagyon érdemesítette, 's ezért örökös háladatosságot érdemel.

S p a n y o l O r s z á g.

Minekutánna a' Majorátusoknak eltöröltetését illető vetekedések a' Cortesek' gyűlésében három napokig tartottak volna, végezetre September 14-dikén voksolás igazította-el a' dolgot. Ha a' Király meg találja a' Cortesek' végzését erősíteni, úgy ezen-túl csak eladattatható jószágok fognak Spanyol Országban találtatni. Az Országglószék' ellenzője a' Majorátusok'

tellyes eltöröltetésének, melyhezképpest ha most a' Király jónak találándja a' Cortesek' végzésére Vétót írni, úgy a' Cortesek ezen tárgyat csak a' jövőendő béli ülésekben vehetik ismét vitatás alá — 's ha ekkor ismét meg találják határozni, ekkor a' Király még egyszer megakadályoztathatja annak végrehajtását a' Vétó által. Hanem, ha a' Corteseknek harmadik ülésekben is meghatározatik: már ekkor osztán a' Király által lejendő megerősítés nélkül is törvényes erővel fog birni a' Cortesek' végzése. — Az első czikkely, mint azt a' Cortesek meghatározták, illy kifejezésekből áll: „Minden Majorátusok, Fideicommissumok, Patronátusok, 's az ingatlan jószágokra nézve fennálló minden Substitúziók eltöröltettek, 's az eladattatható jószágok' sorába helyheztetődtek. (Ezen itt megnevezett négy féle jusok, mellyekről mondatik, hogy eltöröltettek, egy kifejezéssel Vinkulátzióknak neveztetnek).“ — Nagyon gyökeres vetekedések fordultak elé ezen tárgy felett:

Gróf T o r e n o, az Elölülő, úgy ítélte, hogy nem jó leszen ezen tárgy eránt meg most egész kiterjedésű végzést tenni, 's jó leszsz nevezetesen a' Grandeseknek megengedni, hogy a' 60,000 Dukátokat fellyül nem haladó Majorátusokat megtarthassák — a' melyből az a' jó fogna következni, hogy az ember a' közönseges vélekedésnek is eleget tenne, 's az-

után, majd 8 vagy 10 esztendőmúlva a' rosznak radikális orvoslását is megtehetné. — Ezen vélekedésnek sokan ellene mondtak, 's úgy ítéltek, hogy minden efféle Vinkulátziókat általjában el kell törlni. Martinez-Moreno azt mondta, hogy ha fel lehetne is tenni, hogy ezt Király ö F. ge meg nem erőssíti, így is szükséges leszen a' Corteseknek minden Vinkulátziók' eltörlését most meghatározni, azért, hogy a' jövő esztendei ülésekben másodszor vehessék vitatás alá, 's a' 3-dik esztendőben harmadikszor és végképpen. — Vitorika úgy beszélt; hogy ö is jónak találja a' Vinkulátziók' eltöröltetését, de úgy, hogy valamely közép út vétetődjék-fel reá, azért, hogy egyszeriben való eltöröltetése által ne adjanak okot némelyeknek arra, hogy a' Corteseket azzal vádolják, hogy a' Monarkhiát fel akarják forgatni, 's ennek megakadályoztatására a' Majorátusoknak fenntartatását kell kívánni. Felhozta, hogy Montesquieu is így vélekedett volna. — Mind ezek után abba egygyezett meg a' gyűlés, hogy voksolás által határoztassék meg a' kérdés, még pedig úgy, hogy a' tagok névszerént felszollittassanak 's úgy mondják ki vótumjokat, melynek a' lett a' következése, hogy a' 152 jelenlévő tagok közül 128-czan minden Majorátusoknak eltöröltetésére voksoltak, és csak 24-gyen ellenzettek. — Az Országlószék' Ujsága mind azokat mind ezeket névszerént kihirdette.

Frantzia Ország.

A' Monitörben kijött a' Királyi Hercegné' Berryné' születésének 17 tanuk, a' Királyi familiának minden tagjai, és sok más első rangú embereknek aláírásaik által megerössített Aktája, a' melyben

ezen nevezetek adattak az új Szülöttnek: Henri Charles Ferdinand Maria Dieudonné d'Artois, Duc de Bordeaux, petit fils de France (Ártéziai Henrik Károly Ferdinand Maria Deodatus, Bordeauxi Princz, Frantzia Ország' Unokája). A' Princzaszony' születése reméntenül érkezett-el; és olly hirtelenül által-esett rajta, hogy még csak nem egyedül volt, mikor a' Princz már világot látott vala: hanem azzal a' jelenvalósággal 's bátorsággal birtó Királyi Herczegaszszonysága, hogy maga megparancsolta, hogy a' bábásági munkát (Operatiot) meg ne tegyék addig, míg legalább néhány tanuk meg nem érkeznének. És ez így is történt, úgy hogy ezen bába-munka Marschal Suchetnek 's néhány ott a' Thüillériában strázsáló nemzeti testörzőknek odahivattatásuk után 's jelenlétekből ment véghez, Sept. 29-dikén viradóra 2 órakor 35 minútakor. A' Király reggeli 5 órakor ment a' Princzaszonymnak meglátására. Dél felé egész familiája által kísértetve a' kastély' templomába Te Deum éneklésre ment ö Felsége, 's mikor onnét szobáji felé vissza jött volna, látván az örvendező sokaságot a' Thüilléria - kertben öszszegyülekezve örvendezni, ki ment a' kastély' folyasójára, 's ekképpen szollott fennhangon a' sokasághoz: „Gyermekeim! a' ti örvendezétek százszorta nagyobbá teszi az enyimet; egy gyermek született minnyájunknak számára; ezen gyermek egykor a' ti atyátok leszen; e' titeket szeretni fog, mint én és minden hozzám tartozók, szeretünk.“ — Ezen szavaknak hallására még nagyobb örvendezésre fokadott az öszszesereglett sokaság.

Éjjelre az egész város megvilágosított 's egymás hátán tolongott az örvendező sokaság.

A' Pairkamara szorgalmatosan foly-

tatja az utóbbi özszeesküvés' részesei után való vizsgálódásokat. Lyonban egy Párisból oda érkezett ifjú ember elfogattatván, mint mondják, nagyon fontos irásokat találtak nálla. Párisban is több személyek fogattattak. el Sept. 27-dikén, kik között egy onnét jött tudósításban a' Követek' kamarája' tagjának Corcellesnek a' fija, Oberster Fabvier a' Marschal Marmont Stábjának Adjutánsa, és Combe-Sieyes, volt Direktor és volt Senátor Sieyesnek valami testvére' fija, neveztetnek. — Berard nevű Batalion vezér is mostanság fogattatott. el a' Pairkamara' Biztossága' parancsolatjára.

Oberster Fabvieren és Bankós Combe-Sieyesen kívül több másoknak elfogattatásáról is emlékeznek a' Párisi Ujságlevelek, de a' többeket csak neveik' első betűji által jelentik. Combe-Sieyesről azt jegyzi-meg a' Gazette-de-France, hogy egész egy jól megterhelt szekér irást vettek-el tölle 's vittek-be a' Luxemburgba megvizsgálás végett.

Sept. 30-dik napján illy Végzés jöttki a' Királytól: „Lajos, Isten' kegyelméből etc. Köszönetünket ajánljuk mindeneknek, a' kik ezen Végzésünket látják! Minthogy az Isteni Gondviselés a' maga különös kegyelmessége szerént a' mi leghevesebb ohajtásunkat betöltvén 's népeink eránt illy nagy kegyelmet mutatván, megengedte, hogy Frantzia Ország' szerencséjére a' mi dicsősséges öseinket igen szeretett unokánk' fjának a' Bordeauxi Herczegnek személyében felelevenülni szemlélhessük; és mi olly kívánság által lelkesítettvén, hogy ezen szívünknek illy hecses történet, melynek a' Frantziák jövőndő sorsához nagyon szerencsés befolyása fog lenni, rendkívül való kegyelmünknek kiosztatása által is meginnepel tessék, 's egyszersmind a' Státushoz és

hozzánk mutatott szolgálatok megjutalmaztassanak, meghatároztuk, hogy a' következő Rendméltóságoknak kiosztatását tovább ne halaszszuk. Illy tekintetből rendeltük és rendeljük, a' mi következik: — 1) Czik. A' mi Szent-Lélek Rendünk' Kommandátoraivá neveztetnek: a' mi Öcsénk Cardinális Luzerne, a' mi Öcsénk Cardinális Bausset, 's a' Bordeauxi Érsek és Abbe Montesquieu — 2) Czik. Ugyan ezen Rendünk' Ritteri-Commandátoraivá neveztetnek a' mi Öcseink: Talleyrand, Luxemburg, Grammont, Aumont, Laval-Montmorency, Duras, Mouchy, Levis, Serent, és Dalberg Herczegek; Moncey, Victor, Macdonald, Oudinot, Marmont és Suchet Marschallok; de-la-Chartre, d'Avaray, és Decazes Herczegek; Marschal Marquis de Viosmenil, Marschal Marquis Beurnouville, Marquis Latour-Maubourg Victor, Marquis Vaubecourt, Marquis Desolles, Marquis Riviere, Marquis Caraman, Gróf Blacas, Laine, Minister De-Serre, Minister Báró Pasquier, és Gróf Descars Ferencz. Költ Sept. 30-dikán a' megváltásnak 1820-ik, 's országlásunknak 26-dik esztendejében. — Alairta:

„Lajos.

Sept. 19-dikén legkissebb külömbség nélkül mindeneket bebocsátottak a' gyermekágyas K. Herczegné' szobájába, az ő tulajdon parancsolatjából, hogy minden láthassa, a' kinek tettzik, a' Bordeauxi kis Herczeget, a' melly szerént Marschallok, Generálisok, egyéb tisztek, testörzök és köz katonák egyvelgest folytak-be az Udvarhoz. — Minthogy a' Herczegné' lebetegülése, mint fennebb említettük, nem vélt hirtelenséggel történt, 's az ajtaja előtt álló testörző strázsa a' szobába valami zsi-bongást hallott-ki, 's nem tudván hogy ott benn mi baj légyen, előre tartott bajonét-

tal rohant-bé, mint a' Gazette - de - France erőssíti, a' Princzné' oltalmazására. — Születése után néhány óra mulva a' Thüilleria' folyasójáról is megmútatták az újszülöttet a' népnek, 's valamint előbb a' Király, úgy azután Monsieur 's az Angoulemi Princz és Princzné is megmutatták magokat ezen folyasóról, 's a' nép minnyájokat nagy örvendezéssel szemlélte. — A' betegágyas Herczegaszszony a' maga különös kassájából a' Párisi örzösereghez tartozó minden altisztnek és közkatonának egy - egy Fran - kot ajándékozott.

P o r t u g a l l i a,

A' Frantzia levelek szerint 's megnevezve a' Monitör szerint, a' melly egy Madridból Sept. 27 - dikén költ tudósítást közöl, az Oportói Revolúzió a' fő városba Lisbonába is megérkezett a' Provisoriai Juntával egygyütt, a' melly Sept. 14 - dikén Coimbrába, 's innét azután Lisbonába is által költözött. —

A' Revolúziónak Lisbonában lett kiütése után itt is azonnal egy olly Junta formálódott, mint Madridban ezen eszten - do' Mártziusának 9 - dikén — hanem, mint mondják; ezen Junta csak az alatt a' feltétel alatt vette által az eddig volt Régen - ség' hivatalát, hogy ezt az Oportói fő Juntának megérkezésével, ennek azonnal által fogja adni. — Az Interimális Junta' tagjai Lisbonában ezek: Herczeg Freire, Gróf S. Pajo, Gróf Resende, Cróf Pennafiel, General - Lieutenant Ace - do, és Braankump Hermány. — Más tudósítások szerint ezen két Junták egygyütt vették kezekbe a' Portugalliai kormány' igazgatását.

Nagy Britannia.

Sept. 24 - dikén, vasárnap lévén a' Király ki akart volna Coweshez a' szározra szállani Istentiszteletre: hanem a' nagy szél miatt nem lehetett, melyre nézve a' hajó' fedelén felállított sátor alatt tartott istentiszteletet. — Sept. 25 - dikén Londonnak ismét három egyházi megyéiből mentek több mint száz kocsikban nagyon számos Követségek köszöntésekkel és ajándékokkal a' Királynéhoz a' Brandenburg - house nevű udvarba, a' hol most lakik. — A' London két részeiben Westminsterben és Southwarkban lakó aszszonyok a' Parlamentum' Hobhouse nevű tagjának előlülése alatt 's még vagy más kettőnek jelenlétében gyűlést tartván, Királyné öFelségéhez köszöntést, azon Ujságírókhoz pedig, a' kik ö Felségének pártját fogják, ezért való köszönetet határoztak.

A' Királyné' pártfogására gyűlö tanuk már számosan megérkeztek Londonba, kik közt neveztetnek Gróf Sangrati 's ennek felesége, a' kik még vagy 6 más tanukkal egygyütt Hamiltonnénál vagynak szálláson — továbbá Gróf Vasalli, a' Királyné Lovászmestere, a' ki mind azoknak a' házaknak és szobáknak nagyon jól készült rajzolatait elhozta Olasz Országból, mellyekben a' Királyné lakott vagy meghált. — Gróf Oldinét, a' Bergami testvér hugát is várták: hirlelték, hogy Bergami maga is meg fog jelenni a' Belgiumi partokon, hogy onnét, ha a' Királyné' Prokurátorai kívánni fogják, azonnal által jöhessen Londonba, mint tanú.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Mint eddig cselekedtünk: ma is betürel betüre ide nyomtattatjuk a' Pesti Magyar Ujságból a' Tsász. Kir. Felségek' Pesten 's Budán való foglalatoskodása' leírásának végezetét. —

„Pest Oktober 7-ikén. Szerentsés az olly Fejedelem, ki Alattvalóinak szivében találhatja fel hatalmának zálogát, a' hívségnek hodulását. Illy kinttsel bir Felséges Apostoli Királyunk, mellyet töle semmi időnek viszontagságai el nem ragadhatnak. Buzgó serénységgel siettek a' Nemes Vármegyéknek, a' Jász és Kun Kerületeknek, és a' Hajdú Városoknak Követeik Ö Felsége elejébe, hogy Küldöiknek nevekben hív jobbagyi szereteteket kiöntsék, és szerentsések voltak Ö Felségének atyai kegyelmes biztatásait, és serkentő jóvoltának kinyilatkoztatásait mindnyájan tapasztalni. Midön így az Országának minden Jurisdictioni kegyelmes Királyunkban Ö Tsász. Kir. Felségének Uralkodói böltességét, és Nemzetünkhez viseltető atyai kegyességét bámulhatni boldogok voltak, egyenként is minden Dioecézánus Püspökök, Fő Ispányok, és közönséges Tisztviselők el ragadtatva éreztek, magános meg hallgattatás alkalmazásával, mindeneknek boldogittatására kész jó voltát, sőt a' leg alsóbb rendű Jobbagyok is minden akadály nélkül szabadon folyamodhattak Ö Felségének kegyes színe elejbe, 's nem tsak meg halgattattak, hanem vigasztaló szavakkal, és igazság tétellel botsájtattak el. De olyanok is, kiket semmi bajos ügyek meg jelenni nem kényszeritettek ezerenként meszsze földről Pestre gyülekeztek, hogy Ö Felsé-

geknek a' Tsászárnak és Tsászárnénak, valamint a' Felséges Uralkodó Ház egyéb Tagjainak Fő Személyeik látásával szemeket, és szíveiket örvendeztethessék. Azért óránként minden nap a' Gróf Károlyi Familia Palotája előtt, melly három hét óta Tsász. Kir. Residentiáképpen szolgál, száz meg száz ember áll Ö Felségek eránt való tiszteletből, és szeretete vágyódásának ki jelentéséül, 's a' temérdek sokaság mindenütt követi szemmel, és szivvel a' Nemzetek javára született Felségeket. A' város Elöljáróinak részéről is olly vigyázó szép rendelkezések tétettek, hogy mindenütt a' jó rend eddig fent tartatott, és leg kevesebb szerentsétlenség nem történt.

„Mivel Sept. 30-ikán a' Gyalog Katonaságnak is mind ki kellett állani a' szemlélő Hadi mutatványra; előtte való nap a' fegyveres Polgárság vette által az Örálló szolgálatokat, és mind a' Felséges Udvar előtt, mind egyéb Fő személyek szállásaik előtt az nap estig a' Polgárok strázsáltak.

„October 1-ső napján az egyházi Parádé után Ö Felségek az egész Tsász. Familiával, a' Fő Vendégekkel, és Generálisokkal Ferdinand Kir. Hercegnek táborig fő szállásán, melly Mélt. Festetits Antal Kamarás Urnak kertjében vagyon, az Orczy kertnek által ellenében, méltóztattak ebédelni, délután pedig ismét a' Táborba mentek, és több Regimentek osztályaik által végbe vitt Hadi Játékokat, u. m. kerrek Lovaglások, rud, és kerítés ugratásokat, Karakulérozásokat 's a' t. szemlélték.

„October -dik napján ment végbe a' nagy Lovag ütközetnek mutatványa, melyben az egész Lovasság, 15 Rgt, négy

tsata rendre volt felosztva, mellyeknek ketteje, az Üllői úton, más ketteje pedig a' Sz. Lőrinczi Téglaházakon túl volt felállítva, a' tartalék sereggel. — A' Hadi mozgások, az Üllői úton lévő Kortsmánál kezdődtek, a' Tsászár Huszároknak, az Ulánusokkal való öszvetsapásaival, azután a' Vasasok más oldalon Huszárokkal ütköztek meg, továbbá mind az Ulánusok, mind a' Hessenhomburg Huszárok engedve vissza huzódtak, 's az erősebb ágyuzások kezdődvén a' tsata úgy folytattatott, hogy a' második rendben lévő Katonaság is az ütközetbe keveredjék, mellynek tüzes öszve - tsapásaival, és az ágyuknak szörnyű dörgésével az által szakadt vége, hogy tsakugyan a' hátulso' rendben álló két Had lábok is vissza nyomattattak. Mind ezen 3 óráig tartó Hadi munkákat Ő Felsége a' Tsászár meszszelátó dombokról szemlelte az egész General Stábbal; a' Fels. Tsászárné pedig sok Uri Vendégekkel a' Ferenczhalmán lévő állásról, a' melly előtt tsak ugyan a' győzedelmesekek meg szüntek üzni az ellenkező felet. A' Kotsikon, Lóháton, és Gyalog lévő nézők sokasága számlálhatatlan volt.

„Kedden nyugodalom nap volt a' Katonaságra nézve. Szerdán, Tsötörtökön, és Pénteken majd több, majd kevesebb Regementek tartottak Hadi Gyakorlásokat Ő Felségek előtt. — Tsötörtökön reggel 7 $\frac{1}{2}$ óra tájban Károly Bavariai K. Herczeg is elútazott, Pénteken délután némelley Német Lovas Regementek az új szállásaikra a' táborból elindultak.

„Ő Ts. Kir. Felségeknek tiszteletére, és az itt lévő Fő Vendégeknek mulattatására némelley Pesti, és Budai Uraságok fényes Bálokat adtak, u. m. Özvegy Batyányi Grófné, született Majthényi Assz.; Mélt. Gróf Sándor Vincze; Nagy Mélt. Gróf Brunsvik József Tárnok Mester Bu-

dán: Mélt. Gróf Teleki László Septemvir, és Nagy Mélt. Almásy Pál Magyar Országgi K. Fő Lovász Mester Pesten, mellyekre a' Ts. és Kir. Herczegek más Fő vendégekkel meg jelentek.

„October 4-ikén mint Felséges Urunk neve napján, minthogy más tiszteleteket világos parantsolatja által Ő Felsége el mellékelt, tsak a' Templomokban tartattak Egyházi ájtatosságok, 's nevezet szerint a' Budai Fő Plébániai Templomban maga a' Primás Herczeg tartott nagy Misét Ő Ts. Kir. Felségének szerentsés életéért: estve pedig Pesten a' Német Társaság, Budán a' Magyar Társaság „István Király“ nevezetű Játékot adta elől a' Theátrumnak fényes ki világosittatásával, és a' nép énekének el zengésével.

„October 2-ikén estve a' Budai Aszszonyi Egyesületnek kegyes céljaira a' Budai Theátrumban némelley Theátrum kedvellők által elő adatott Játékra Ő Felségek a' Tsászár, és Tsászárné Felséges le ereszkedéseknek, és jótévő könyörületességeknek ujjabb megbizonyítására meg jelenni, 's ez által a' hasznos Intézetnek fenn maradását eszközölni méltóztattak.

„Budáról September 24-ikén indult el Kircheimba vissza Henrietta Özvegy Würtembergi Herczeg Aszszony Erzsébeth legifjabb Herczeg Aszszonyával, minekutánna Jun. 21. napjától fogva a' mostanig Palatinusnénál Ő Ts. Fő Herczegségénél mint Leányával látogatóban lett volna. Ma a' többi Regementek is a' táborból ki indulnak, Ő Ts. Kir. Felségek pedig October 9-dikén, az az jövő Hetfőn szándékoznak Esztergom felé megindulni, a' hol meghálván, Ő Felségek a' Tsászár és Tsászárné Ujvárnak, Nagy-Szombatnak, 's Holitsnak veszik útjokat, a' honnan Császár Ő F. ge Tropauba fog menni.

„Budán és Pesten a' Szüretnek vége
vagyon, és a' termés olly jónak tartatik,
hogy a' törkölös mustnak akója 9 forinton
kellt.

A' Nemzeti Jádzószínről.

Pestről Sept. 30-dikán. Azon ha-
táitalan örömünk, melly Felséges Kirá-
lyunk, 's legkegyelmesebb Urunknak Ma-
gyar hívei között való mulatásából ered,
több mellékes örömökben is részeltet ben-
nünket, mellyek közé méltán számláljuk
azt is: hogy a' Székes Fehérvári Nemzeti
Színjászó Társaság, honni nyelvünkön
adandó mutatványok végett, ide, Thaliánk
első böltsőjébe idéztetvén, ezen örvende-
tes esetnek inneplését ditsőíteni segíti.
Valóban ha ő Felségének azon véghetet-
len kegyessége, hogy határaink, sőt fa-
laink között kíván hosszabb időre marad-
ni, már magában is szerfelett való öröm-
re indíthatta a' Hazafiakat; melly érzésre
gerjesztheti a' magyar szíveket az, hogy
nemzeti Tháliánk nem tartatott légyen ér-
demetlennek, vagy tsekélynek, nemzeti
nagy innepünk díszesítésére, mert éppen
nem szenved kétséget hogy Felséges Ven-
dégeink különös kívánságokra hi-
vattattak légyen meg Színjászóink. Óhaj-
tottuk volna hogy azon Hazafiak kik a'
köz csinosodásnak ezen ágát olly tsekély-
nek tartják, hogy annak nyelvünkre néz-
ve annyira szükséges elő segéllését egész-
szen el mellőzni nem általják — most itt
jelen lehettek volna; mennyire gyözöd-
hettek volna meg arról: hogy nyelvünk
már sem alkalmatlan, és mennyire
tökéletesebbítő! örömmel tapasztalhatták
volna, vélünk együtt, mennyire mentek
légyen Jászóink szinte egészen magokra

hagyattatván, 's mit tehetnének a' szük-
séges pártfogás és segéllés mellett. Igazán
kellemetes meg lépés volt, minden nem-
zete előmenetelét szívesen óhajtó Magyar-
ra nézve, meg bizonyosodni arról hogy
még ezen részben sem maradtunk egész-
szen hátra, de egyszersmind egy fájdal-
mas érzéstől is nehezen menekedhetett,
melly onnan eredett, hogy midön a' né-
met Hazafi társaink állandóul birják több
fő Városaink Játékszíneiket, nemzeti Ját-
szóink még mindekkoráig sem mi állandó
menedékre sem tehettek szert, sőt még
anya Városunkba is tsak vendége-
ként hivatnak meg; de él Ferentzünk!
él nemzetünk atya! — a' ki nemzeti pal-
lérozódásunk egyéb ágait olly nagy lel-
küen segítette elő, bizonyosan ezt sem
fogja elmellőzve hagyni, — az első lé-
pés meg van már téve: Felséges Ki-
rályunk egyes figyelmére mélt-
tózatta Játékszínünket, Magya-
rok! kell e' ennél nagyobb serkentés!
Sept. 27-dikén kezdé ezen Társaság mu-
tatványait, Szent-Jobi Szabó László ere-
deti Hazai Drámájával: Mát y á s K i r á l y,
vagy a' nép szeretete jámbor Fe-
jedelmek jutalma nevezet alatt. Egy
már illy gyakran látott munkának ez al-
kalmatosságra lett választását, inentik a'
környülállások és a' helyheztetés, javasolta
pedig rész szerént alkalmas volta, rész-
szerént a' szükség is, melly nekünk az
eredeti darabokban még nem nagy válo-
gatást enged; az előadás a' Jászók vetél-
kedő igyekezetek által minden józan vá-
rakozásnak meg felelt; különös meg emlé-
kezést érdemel főkép Murányiné Assz,
ki is Geréb Er'sebet személyét tellyes mélt-
tósággal és ki merítve adta előnkbe. Itéle-
tünk szerént ezen rollnak próba köve azon
jelenés, mellyben a' Cseh Királlyal fia'

szabadon botsájtatása eránt alkudozik, mert itt a' játszóknak egyenlő figyelemmel kell lenni a' Gubernátor Özvegye, és a' fiáért esdeklő anya eránt, mi könnyen hibázhat tehát a' nem egészen gyakorlott játszó, ha el mellözvén az egyiket, a' másikat nagyon ki emeli, ugyan is el tévesztvén szemé elöl az elsőt, Caricaturát képez egy Europa tsudálta Mátyásunk anya helyett, — vagy pedig különös figyelmet fordítván az anyára, elkerülhetetlenül egy tsupán tsak kérkedő, és indulatoskodó asszonyinak alacsonyítja, nagy Hunyadink méltó választottját, Murányiné egyesítvén (a' mint azt alkalmas voltától előre vártuk is) a' két szempontot, kellemetes látást szerzett számos nézőinek. Katalin rollja kedveltségire sokat tett ugyan már a' szerző maga is, de Balogné Assz. helyes elő adásának is meg van a' maga érdeme, a' gyermekes ártatlanságot, rolljának egyetlen szembetűnő oldalát, igaz vonásokkal ábrázolta, helyes volt vígságának hirtelen változása is, midőn ki nyilatkoztatván attjának, Mátyás eránt való szerelmét, és ettől meg nem halgattatván, szomorúan távozik. — A' férjfi rollok közül e' darabban úgy látszik leg háládatlanabb Podiebrád a' Cseh Király, de Murányi Úr tzélerányos maga alkalmaztatásával nem kevés értéket tudott belé szőni, és ha nem követte is ki menetelét a' Galleriák mindenkor kétséges, és többnyire zavaros tapsok, meg elégedhet a' kisebb rész tsendes részvételével, és helybenhagyásával; mellyeket bé bizonyított Játékszini mély bé látásával, nagy mértékben érdemlett. — Vitéz, Nagy Váradí Püspök szelid, és az idő kort példázó characterét Horváth Úr kielégítőleg képezte, a' szünet nélkül declamált beszéd, — melly ha a' Frantzok Tragoediájokban

kedves is, a' magyar fülnek egyébbberánt ugyan idegen, 's ennél fogva nem is különösen kedves, — itt bizonyosan igen helyesen volt használva, a' Püspök itt az illy páthósszal nem keveset imponál; és Vitéz, mint ezen egész történetnek fő rúgója, jobb kezekbe nehezen juthatott volna. Nagy Úr Szilágyi Mihály személyében mind öltözetire, mind főkép alkalmaztatására nézve, nem kevés kívánnivalót hagyott ugyan hátra, — az előadásban mindazonáltal sok helyes fordulátokat mutatott. Köszeghy Úr Mátyás személyét azon néki tulajdon egyenességgel és szinte erőlködéssel viselte, melly minden rolljaiban annyira kitetsző, és minden dítséretes játéka mellett is, felvett személyeinek tsak egyik oldalát engedi igazán találni, declamációjá ma bizonyosan sokkal nagyobb érettséget mutatott, mintsem az egy 17 esztendősi ifiúnak szájában természetes lehetne, alkalmaztatása mindazonáltal tapasztalt színjátszóra mutat. Komlósy Úr is mint Gara szép Játékszini gyakorlottságot bizonyított; a' Cseh Király előtt mutatott szabad mozdulati például szolgálhatnak, hogy felvett személyét igaz oldalról fogta legyen. Újlaki, Rozgonyi, Lindvay és a' Lengyel Követ kielégítettek, de a' Madróczy személyét játszó Úr úgy látszik egy néki idegen helyheztesben forgott, mert a' szerző által elég világosan ki jelelt tüzes, és hazája után esenkedő nemes ifjú helyett, egy sopánkodó, 's szinte meg élemedett közönséges férjfiút láttatott; a' Cseh Cancellarius pedig, a' Királlya eránt tartozó mely tiszteletéről és tartózkodásról, a' mint látszott egészen meg felejtkezett, mert több mint barátságos egyezést gyanittató bizodalommal forgott a' Király és a' Királyiszek körül.